

Usnesení

Krajský soud v Praze jako soud odvolací projednal ve veřejném zasedání konaném dne 24. května 2018 odvolání obžalovaného ██████████, narozeného ██████████ v ██████████, podané proti rozsudku Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 31. ledna 2018, číslo jednací 3 T 99/2017-148, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného **zamítá**.

Odůvodnění

Shora citovaným rozsudkem byl obžalovaný ██████████ uznán vinným zločinem pohlavního zneužití § 187 odst. 1 trestního zákoníku, jehož se dopustil tím, že v přesně nezjištěný den v druhé polovině měsíce února 2017 v místě svého tehdejšího bydliště v bytě v domě čp. ██████████ v ulici ██████████ v ██████████, pohlavně zneužil nezletilou ██████████ ██████████, nar. ██████████, způsobem popsaným ve výroku rozsudku. Za tento zločin byl odsouzen podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 2 roků, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 let.

Proti tomuto rozsudku podal včasné odvolání obžalovaný M██████ R██████ a směřoval ho proti všem jeho výrokům. Soudu prvního stupně zejména vytýká chybné zhodnocení provedených důkazů, zejména pak výpovědi poškozené, v důsledku čehož byly učiněny nesprávné skutkové a právní závěry. Zásadně nesouhlasí se závěrem prvního soudu, že výpověď poškozené ██████████ je věrohodným důkazem, a že je její výpověď podepřena znaleckým posudkem a výsledkem znalkyně, která uvedla, že poškozená neměla důvod obžalovanému uškodit, když její vztah k obžalovanému není negativní. Soud prvního stupně v této souvislosti neuvážil, že není možné označit vztah poškozené k němu za nikoli negativní, když poškozená uvedla, že ji znásilnil, z čehož rozhodně nelze dovozovat, že měla v úmyslu mu jakkoliv pomoci. Bylo také pominuto, že ze všech svědeckých výpovědí vyplynulo, že poškozená byla do něho zamilovaná, vyhledávala jeho přítomnost a trávila s ním veškerý svůj volný čas zejména u nich doma, kam chodila pod záminkou hlídání dětí. Vzhledem k tomu, že ve své rodině se cítila osamělá, frustrovaná a na okraji jejich zájmu, byla ráda, že on o ni měl alespoň nějaký zájem, resp., že pocítila z jeho strany o její osobu zájem, který ale projevoval nejen jí, ale i ostatním, zejména své družce, dětem apod. Trvá na tom, že poškozená ██████████ si znásilnění vymyslela, byť zřejmě neplánovala ho úmyslně obvinít ze znásilnění, neboť to by potom zřejmě sdělila matce sama a ne až na matčino naléhání. Soud prvního stupně se také nevypořádal s tím, že poškozená se své matce ke znásilnění „přiznala“ až třetí den poté, co na ni matka se svou sestrou křičely, ať se přizná, nebo že půjdou k doktorovi, tzn., nevěřily poškozené, že mluví pravdu. Pod představou vysvléknutí se do půli těla od spodu nahoru a nechávat se vyšetřit na intimních místech se tak poškozená chtěla vyhnout ponižující návštěvě lékaře, a tak raději řekla, že mezi nimi něco bylo, přičemž to, co se mezi nimi mělo stát, poškozená měnila, až setrvala na tom, že ji znásilnil. Poukazuje též na závěry znalkyně, že poškozená má tendenci se zalíbit okolí, jevit se v příznivějším světle, měnit své postoje pod tlakem, což mohl být podle jeho názoru právě tento případ, kdy pod nátlakem rodiny a pod hrozbou gynekologické prohlídky řekla to, co rodina chtěla slyšet. Ze zprávy MUDr. ██████████ nevyplývá, jak staré je poranění genitálu poškozené, že by mělo vzniknout asi před měsícem, když z ní pouze vyplývá, že k poranění genitálu došlo, že poranění je vyhojené bez uvedení stáří poranění, a že pokus o pohlavní styk tak nelze vyloučit. Nelze ho tedy časově vztáhnout k souzené události, zejména když poranění mohlo vzniknout mnohem dříve a mohlo

být způsobeno i jinak než pohlavním stykem, např. upadnutím na rozkrok apod. Znovu opakuje, že poškozená se necítila dobře ani v rodině ani ve škole, což potvrdila i svědkyně [REDAKCE], která vypověděla, že se jí děti posmívaly, ve škole často chyběla. Z výpovědi této svědkyně také dále vyplynulo, že poškozené nejprve nevěřila, že ji strýc znásilnil, a začala jí to věřit až ve chvíli, co měla znásilnění poškozené potvrdit její matka [REDAKCE]. Z toho je zřejmé, že jako důvěryhodná se jeví pro okolí matka, ale nikoli poškozená. Z provedeného dokazování tedy jednoznačně vyplývá, že poškozená není důvěryhodná pro své nejbližší okolí, tj. t. č. nejlepší kamarádku, třídní učitelku, která uvedla, že poškozená je zvláštní a často si vymýšlí, ani pro svou rodinu. Soud prvního stupně pochybil, pokud neprovedl výslech svědkyně [REDAKCE] [REDAKCE], jak navrhoval, neboť tato svědkyně by se také mohla vyjádřit k věrohodnosti poškozené. Zdůrazňuje také závěr znaleckého posudku, že poškozená může měnit své postoje a názory pod tlakem okolí, pod tlakem rodiny ve snaze jevit se v sociálně příznivějším světle, byť obecná věrohodnost u poškozené zachována byla, a k tomu namítá, že i nadále má pochybnosti o tom, zda znalkyně nevyšetřovala poškozenou ještě před vlastním vyšetřením týkající se souzené události, když na otázku jeho obhájkyne, zda poškozenou již znalkyně někdy vyšetřovala, odpověděla, že si to nepamatuje. Má za to, že znalec by měl při svém ustanovení k vyšetření a podání posudku vědět, případně si ověřit, zda dotyčnou osobou již předtím vyšetřoval, navíc je-li zřejmé, že poškozená navštívila po události na doporučení obvodní lékařky MUDr. [REDAKCE] doktorku v [REDAKCE] [REDAKCE], která je také sídlem znalkyně. Z výše uvedených důvodů je proto i nadále přesvědčen, že výpověď poškozené není důvěryhodná. Naproti tomu soud prvního stupně neuvážil, že jeho výpověď je od počátku trestního řízení neměnná, nikdo z vyslychaných svědků ho neoznačil za lháře ani za někoho, kdo si vymýšlí. I nadále tak trvá na tom, aby bylo dokazování doplněno znaleckým vyšetřením jeho osoby k zjištění věrohodnosti jeho výpovědi. Stejně tak nebylo přihlédnuto k tomu, že se nepodařilo prokázat, že by se poškozené chlubil dalšími vztahy s nezletilými, jak ona vypovídala. Zprávu MUDr. [REDAKCE] pak také nelze považovat za jednoznačný důkaz o tom, že ke styku mezi ním a poškozenou došlo, a totéž pak platí i ke zprávě ze školy o zhoršujícím se prospěchu poškozené od konce února 2017. Naopak zhoršení jejího prospěchu mohlo být způsobeno její reakcí na situaci v rodině po vynuceném přiznání k pohlavnímu styku, kdy se poškozená cítila pod silným tlakem, případně jeho odstěhováním, kdy poškozená by v případě jeho odstěhování trpěla, trápila se a chtěla se zabít. Takhle se určitě nechová někdo, kdo byl dotyčným znásilněn. Vzhledem k výše uvedenému proto navrhuje odvolacímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil a znovu rozhodl tak, že se zprošťuje obžaloby, případně věc vrátil soudu prvního stupně k novému řízení.

Z podnětu podaného odvolání krajský soud jako soud odvolací přezkoumal v rozsahu § 254 odst. 1 trestního řádu zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jím předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné. K věci zaujal následující stanovisko:

Řízení, které předcházelo napadeným výročkům, netrpí žádnými podstatnými vadami, které by mohly mít vliv na jejich správnost a zákonnost, ostatně v tomto směru ničeho nenamítal ani odvolatel. Soud prvního stupně pak také provedl dokazování v rozsahu potřebném pro rozhodnutí, důkazy hodnotil způsobem stanoveným v § 2 odst. 6 trestního řádu a dospěl tak ke skutkovým zjištěním, o nichž nejsou důvodné pochybnosti. V odůvodnění napadeného rozsudku pak výstižně vyložil, o které důkazy svá skutková zjištění opřel, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil a jak se vypořádal s argumenty obhajoby. Odvolací soud se s jeho závěry plně ztotožnil a v podrobnostech odkazuje na důvody napadeného rozsudku.

K námitkám obžalovaného pak lze uvést, že tyto jsou opakováním a rozvinutím jeho dříve uplatněné obhajoby, se kterou se první soud náležitě vypořádal. V posuzované věci, jak je to u trestné činnosti této povahy obvyklé, stojí proti sobě výpověď obžalovaného a výpověď

poškozené [REDAKCE], přičemž obžalovaný popíral, že by se dopustil vůči poškozené jednání, které ona ve své výpovědi popisovala. Je zjevné, že v dané věci je výpověď poškozené jediným přímým usvědčujícím důkazem, a za takové důkazní situace je třeba se důkladně zabývat obhajobou obžalovaného a velice pečlivě hodnotit svědeckou výpověď poškozené, a to jak z hlediska její vnitřní přesvědčivosti, tak i z hlediska jejího souladu s ostatními důkazy. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že první soud oběma těmito výpověďmi věnoval náležitou pozornost, hodnotil je nejen jednotlivě, ale i ve všech vzájemných souvislostech, přičemž se vypořádal se všemi relevantními skutečnostmi. Úvahy, kterými se přitom řídil, velice podrobně a přesvědčivě v odůvodnění svého rozhodnutí rozvedl, a učiněné závěry tak nelze označit za vadné, neboť nejsou v rozporu s provedenými důkazy a jsou výsledkem úvah, které se řídí zásadami formální logiky. Není účelem rozhodnutí odvolacího soudu znovu se zabývat hodnocením důkazů, pokud to již správně učinil okresní soud, nicméně k námitkám obžalovaného je nutno uvést, že první soud se právem při zjišťování skutkového děje opíral o svědeckou výpověď poškozené [REDAKCE], kterou důvodně považoval za spolehlivý usvědčující důkaz. Námitky obžalovaného směřující do nevěrohodnosti této výpovědi nejsou důvodné, neboť poškozená ve své výpovědi přesvědčivě popsala chování obžalovaného vůči ní, přičemž věrohodnost jí uváděných údajů není snižována ani tím, že někteří ze slyšených svědků (matka a teta poškozené) považovali její vztah k obžalovanému za „zvláštní“ - téměř jako vztah manželky k muži s tím, že ona žárlila na jeho družku, tedy svou tetu, neboť i když byla poškozená nepochybně do obžalovaného „zamilovaná“, jak o tom vypovídala např. její spolužačka [REDAKCE], a i znalkyně MUDr. [REDAKCE] vzala tuto okolnost v potaz, nemohl soud prvního stupně pominout lékařskou zprávu z gynekologického vyšetření poškozené z 23. 3. 2017, jakož i výpověď svědkyně [REDAKCE] o tom, co jí poškozená o projednávané události sdělila, a v neposlední řadě též i další zjištění týkající se okolností, za kterých celá událost vyšla najevo, jak jsou podrobně rozvedeny v důvodech přezkoumávaného rozhodnutí včetně poukazu na okolnosti, které zcela logicky vylučují možnost, že by si poškozená celou událost vymyslela s cílem obžalovaného křivě obvinít z trestné činnosti. I podle názoru odvolacího soudu již jen vzhledem k věku poškozené není skutečně relevantního důvodu předpokládat, že by byla vůbec schopna předem „přípravit“ jakékoliv usvědčující důkazy proti obžalovanému, a poté spoléhat na to, že její kamarádka [REDAKCE], které se jako jediné svěřila, to následně sdělí další osobě, která ve věci začne konat. Věrohodnost výpovědi poškozené pak nemůže být snižována ani tím, že se obávala gynekologického vyšetření, kterým jí matka hrozila v případě, že jí nesdělí, co se stalo mezi ní a obžalovaným, na což poukazuje obžalovaný s tím, že právě obava z gynekologického vyšetření mohla vést poškozenou k tomu, že jeho označila jako osobu, se kterou měla pohlavní styk, neboť pokud by se chtěla poškozená skutečně tomuto vyšetření vyhnout, nepochybně by – i když se jedná o mladou a nezkušenou dívku – věděla, že pokud matce sdělí, že k žádnému pohlavnímu styku či obdobné praxi nedošlo, zcela jistě by se gynekologickému vyšetření nemusela podrobit. A jestliže i přes obavy z takového vyšetření, které jsou zcela pochopitelné zejména vzhledem k věku poškozené, opakovaně setrvala na svém tvrzení, nelze skutečně soudu prvního stupně vytknout jako nesprávný závěr, že výpověď poškozené je naprosto věrohodným důkazem. Z odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí je tedy dostatečně zřejmé, z jakých důvodů soud prvního stupně odmítl obhajobu obžalovaného spočívající v tom, že si vše poškozená vymyslela, a jelikož v učiněných závěrech odvolací soud neshledal žádné vady, nemohl akceptovat výhrady obžalovaného proti nim vznesené. K dalším námitkám odvolatele pak lze ještě konstatovat, že samotná skutečnost, že svědkyně [REDAKCE] a defacto ani matka poškozené jí nevěřily, že došlo k projednávané události, rozhodně nemůže znamenat, že poškozená vypovídá nepravdu, neboť jak je již na to podrobně poukazováno soudem prvního stupně a shrnuto shora, její tvrzení je nepřímě podporováno dalšími provedenými důkazy, o jejichž věrohodnosti není třeba jakkoliv pochybovat. Navíc důvod, pro který někteří slyšení svědci poškozené obecně nevěřili, nemůže z titulu nastíněné důkazní situace obstát, a to i s přihlédnutím k závěrům znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie, které stvrdila i ve své výpovědi před soudem prvního stupně.

Z obsahu spisu pak nevyplývá, že znalkyně poškozenou vyšetřovala po projednávání události, neboť jak se vyjádřila poškozená před znalkyní při vlastním vyšetření v souvislosti se zpracováním posudku, dochází do psychiatrické ambulance MUDr. [REDAKCE], jejíž ordinace má sídlo ve stejné obci jako léčebna, ve které pracuje znalkyně MUDr. [REDAKCE], ovšem v jiné ulici, takže v tomto směru učiněný poukaz odvolatele je zcela irelevantní. Za rozporné pak nelze považovat znalkyní provedené zhodnocení vztahu poškozené k obžalovanému, který dle jejího názoru není negativní, ač poškozená vypověděla, že ji měl obžalovaný znásilnit, jak na to obžalovaný v podaném odvolání poukazuje s tím, že tímto vyjádřením mu jistě poškozená nechtěla pomoci. I v tomto směru se totiž odvolací soud plně ztotožnil s úvahami soudu prvního stupně, který se i touto problematikou podrobně zabýval, a zcela důvodně poukázal na prokázaný fakt, že poškozená opakovaně odmítala své matce cokoliv o skutku sdělit, a že na svém tvrzení setrvala i poté, co na ni její rodina vyvíjela určitý tlak.

Nelze také souhlasit s námitkou obžalovaného, že lékařská zpráva o gynekologickém vyšetření poškozené není důkazem, který by ho usvědčoval ze spáchání trestné činnosti, neboť se jedná o důkaz, který potvrzuje údaje uváděné poškozenou a který tak podporuje věrohodnost její výpovědi. Nezbyývá tak nic jiného než opakovat, že úvahy obžalovaného týkající se účelovosti tvrzení poškozené jsou irelevantní, když ani ze spisového materiálu nevyplývá jediná okolnost vzbuzující takové podezření, zejména pak podezření, že motivem její výpovědi byla snaha ukončit vztah obžalovaného a její tety, jak tvrdil obžalovaný, neboť pokud by tomu tak skutečně bylo, zcela jistě by se okamžitě svěřila nějaké osobě se žádostí o vyřešení věci. K dalším námitkám odvolatele pak lze uvést, že ve shodě se soudem prvního stupně nebyly důvodnými shledány jeho důkazní návrhy podané u prvního i odvolacího soudu, neboť nelze od navrhovaného doplnění dokazování očekávat, že by tyto důkazy mohly zvrátit správnost skutkových zjištění popsanych v napadeném rozsudku. Okresní soud měl totiž k dispozici jiné důkazy, které prokazují osobnostní stránku poškozené, takže je i podle názoru odvolacího soudu skutečně nadbytečné provádět výslech babičky poškozené - svědkyně [REDAKCE]. K důkaznímu návrhu na vyšetření obžalovaného k posouzení věrohodnosti jeho výpovědi pak odvolací soud uvádí, že ani tento návrh nebyl shledán důvodným, neboť ani v případě, že by byl tento důkaz zpracován a vyplynulo by z něj takové zjištění, které obžalovaný předpokládá, tedy že nemá sklon ke konfabulacím či lhavosti, by se ničeho nemohlo změnit na správnosti skutkových závěrů popsanych v rozsudku. Je totiž třeba uvážít, že ze samotného zjištění, že vyšetřovaná osoba nemá sklony ke konfabulacím, nelze usuzovat na pravdivost její výpovědi, zejména jedná-li se o osobu obviněnou v trestním řízení, která má právo se vyjadřovat k trestné činnosti jakkoliv nebo vůbec, a tedy i zapírat. V tomto směru tak již není třeba ničeho dalšího dodávat k podrobnému a správnému odůvodnění napadeného rozsudku, neboť soud I. stupně se vypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí a řídil se správnými úvahami, se kterými se odvolací soud mohl plně ztotožnit.

Správně zjištěn jednání obžalovaného, jehož se dopustil vůči poškozené, o které věděl, že je mladší patnácti let, pak bylo soudem prvního stupně také správně právně posouzeno jako zločin pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1 trestního zákoníku, a pokud jde o podrobné důvody použité právní kvalifikace, může i zde odvolací soud zcela odkázat na správné a vyčerpávající odůvodnění napadeného rozsudku.

Z podnětu podaného odvolání pak byl odvolacím soudem přezkoumán i výrok o trestu, ovšem ani ve vztahu k němu neshledal žádné pochybení. Soud prvního stupně totiž při úvaze o druhu trestu a jeho výměry vzal v úvahu všechny okolnosti, které obžalovanému přitěžovaly i polehčovaly, a uložil tak zcela přiměřený trest. Nepominul nejen zjištění k osobě obžalovaného, na které se hledí jako na osobu dosud soudně netrestanou, ani okolnosti případu včetně toho, že se jednalo o jednorázový exces bez následků pro poškozenou, a důvodně proto volil jako druh

trestu ještě výchovný trest odnětí svobody, v jehož výměře blízko dolní hranice zákonné trestní sazby nepochybně dostatečně zohlednil vše, co mohl brát ve prospěch obžalovaného. Stanovená zkušební doba v trvání 4 roků, tedy vyměřená již v horní polovině zákonného rozpětí, je také přiměřená i vzhledem k tomu, že nyní je obžalovanému ukládán trest za zločin, jehož se dopustil vůči dítěti, což zvyšuje stupeň společenské škodlivosti jeho jednání, a že dosud neprojevil žádný kající přístup k věci. Uložený trest je tak nutno považovat za zákonný a zcela přiměřený, a proto i tento výrok zůstal nedotčen.

Odvolání obžalovaného nebylo tedy shledáno důvodným, a proto odvolací soud postupoval podle § 256 trestního řádu a zamítl ho.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Jen je-li zde některý z důvodů uvedených v § 265b tr. řádu, lze proti tomuto rozhodnutí podat dovolání. Dovolání mohou podat jednak nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí soudu a obžalovaný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Obžalovaný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce. Podání obžalovaného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje, a musí mít obsah uvedený v § 265f tr. řádu. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud.

Praha 24. května 2018

JUDr. Ladislav Koudelka, Ph.D.
předseda senátu